

Qorako‘l tuman Axborot - kutubxona markazi

Axborot – bibliografiya xizmati

Qatag‘on qurbonlari – istiqlol fidoyilari
(Qatag‘on qurbonlarini yod etish kuniga bag‘ishlab)

Adabiyotlar tavsiya ro‘yxati

Qorako‘l – 2025

Umuman, biz jadidchilik harakati, ma'rifatparvar bobolarimiz merosini chuqur o'rganishimiz kerak. Bu ma'naviy xazinani qancha ko'p o'rgansak, bugungi kundaham bizni tashvishga solayotgan juda ko'p savollarga to'g'ri javob topamiz. Bu bebaho boylikni qancha faol targ'ib etsak, xalqimiz, ayniqsa yoshlarimiz bugungi tinch va erkin hayotning qadrini anglab yetadi.

Shavkat Mirziyoyev **O'zbekiston Respublikasi Prezidenti**

Yurtimiz ozodligi va mustaqilligi uchun kurashlarda matonat ko'rsatgan, millatni hurlik va erkinlikka chorlagan, mustabid tuzum yillarida qatag'on etilgan vatandoshlarimizning mo'tabar xotirasini abadiylashtirish, ularning ibratli hayoti va faoliyati, ilmiy-ijodiy merosini chuqur o'rganish, yoshlar qalbida metin irodali, mard ajdodlarimiz ruhi-pokiga ehtirom, ijtimoiy adolat tantanasiga ishonch, istiqlol g'oyalariga sadoqat, vatanparvarlik va fidoyilik tuyg'ularini kuchaytirish maqsadida ma'lumki, mamlakatimizda 2001 yildan buyon 31 avgust – Qatag'on qurbonlari xotirasini yod etish kuni sifatida keng nishonlanadi.

30-yillardagi qatag'onda o'zbek xalqining eng iste'dodli namoyandalari yo'q qilindi. Ularga turli ayblar qo'yilib, har xil bahonalar bilan qatl qilindi. Biroq, sho'ro tuzumini maqtab, "xalqlar otasi" ni kuylagan ayrim shoirlarga ham kun berilmadi. Sababi, ularning beqiyos iste'dod ekanligi, bir kun kelib baribir o'z xalqiga yon bosishini oldindan payqagan qizil imperiyachilar ularni ham otib tashlagan.

Buyuk ma'rifatparvar bobolarimiz tomonidan olg'a surilgan g'oyaviy-siyosiy, ijtimoiy-ma'rifiy va huquqiy-axloqiy qarashlar, turli millat va elatlar o'rtasida bag'rikenglik va hamjihatlik tamoyillarini qaror toptirish bilan birga, milliy manfaatlarni himoya qilishga qaratilgan intilishlar hozirgi zamonda barchamiz, avvalo, yoshlarimiz uchun chinakam ibrat namunasidir. Ularning hayoti va jasorati bugungi tinch va osoyishta kunlarga osonlik bilan erishilmaganini eslatib, milliy istiqlolimizni, jonajon Vatanimizni ko'z qorachig'iday asrashga doimo da'vat etib turadi.

Porloq istiqlolimiz yo'lida fidokorona kurash olib borgan, hatto bu yo'lda o'z jonini ham fido etgan qatag'on qurbonlarining pok nomlari xalqimiz qalbida abadiy yashashi shak-shubhasizdir.

Adabiyotlar tavsiya ro'yxatimizni tuzishdan maqsad, buyuk ajdodlarimiz faoliyati va ma'naviy me'rosini yanada chuqurroq o'rganish, ularning ma'rifatparvarlik borasidagi o'lmas g'oyaviy qarashlarini yosh avlod ongi va shuuriga singdirish, xalqimiz orasida keng targ'ib etishdir.

Ushbu bibliografik qo'llanma keng kitobxonlar ommasiga mo'ljallangan.

Adabiyotlar

1. **Чўлпон.** Кеча ва кундуз [Матн]: роман / Пўпловчилар: Н.Каримов, Ш. Турдиев; Масъул муҳаррир ва сўзбоши муаллифи О.Шарафиддинов; таҳрир ҳайъати: Э.Воҳидов ва бошқ. – Тошкент: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1991.- 576 б.[**821.512.133 / Ч 98**]
2. **Чўлпон.** Асарлар. Уч жилдлик [Матн]: шеърлар. Драмалар. Таржима / О.Шарафиддинов таҳрири остида. – Тошкент: Гафур Ғулом, 1994. – 448 б.[**821.512.133-1 / Ч 98**]
3. **Шарафиддинов, О.** Чўлпонни англаш [Матн]: мақолалар / О.Шарафиддинов. – Тошкент: Ёзувчи, 1994. - 48 б.[**82 / Ш 26**]
4. **Чўлпон.** Кеча ва кундуз [Матн]: роман / Чўлпон. – Тошкент: Шарқ, 1994. – 288 б.[**821.512.133 / Ч 98**]
5. **Наимов, Н.** Мен яшашни истайман![Матн] : роман-хроника / Н. Наимов. – Бухоро : Бухоро нашр, 1994. – 328 б.[**821.512.133 / Н 11**]
6. **Чўлпон, А.** Гўзал туркистон [Матн]: шеърлар / Абдулҳамид Чўлпон. Сўзбоши ва изоҳлар муаллифи Б.Дўстқораев. – Тошкент: Маънавият, 1997. – 128 б.[**821.512.133-1 / Ч 98**]
7. **Авлоний, А.** Танланган асарлар. 2- жилд [Матн]: пандлар, ибратлар, хикоялар, набийлар ҳаёти, драмалар, мақолалалар, саёҳат хотиралари / Абдулла Авлоний. Таҳрир ҳайъати: О.Шарафиддинов ва бошқ; тўпловчи: Б.Қосимов;Изоҳлар ва луғатни О.Тўлабоев тузган. – Тошкент: Маънавият, 1998.- 304 б.[**821.512.133 / А 22**]
8. **Каримов, Н.** Истиқлолни уйғотган шоир [Матн]: рисола / Н.Каримов. – Тошкент: Маънавият, 2000.- 88 б.[**82-1-9 / К 25**]
9. **Фитрат, А.** Танланган асарлар. III жилд[Матн]: драмалар, мақолалар / Абдурауф Фитрат. Таҳрир ҳайъати: О.Шарафиддинов, Н.Каримов,

Д.Алимова ва бошқ. – Тошкент: Маънавият, 2003. – 256 б.
[821.512.133 / Ф 71]

10. Воҳидов, Р. Маҳмудов, М. Устод Садриддин Айний сабоқлари
[Матн]: адабий, ахлоқий-маънавий ўйлар / Р.Воҳидов, М.Маҳмудов.
– Тошкент: Фан, 2004. – 317б. [82.311.2 (075) / В 41]

11. Фитрат, А. Танланган асарлар. Ж.IV [Матн] : дарслик ва ўқув
қўлланмалар, илмий мақола ва тадқиқотлар / Абдурауф Фитрат ;
тахрир ҳайъати: Т. Мирзаев [ва бошқ] ; масъул муҳаррир: Б.Қосимов
; нашрга тайёрловчи ва изоҳлар муаллифи: Х. Болтабоев. – Тошкент :
Маънавият, 2006. – 336 б.[821.512.133-3 / Ф 71]

12. Фитрат, А. Танланган асарлар. 6 жилдлик [Матн]: илмий
рисолалар. 5-жилд / Абдурауф Фитрат; нашрга тайёрловчи ва
изоҳлар муаллифи Х.Болтабоев . – Тошкент: Маънавият, 2010.- 304
б. [821.512.133 / Ф71]

13. Чўлпон, А. Асарлар.4 жилдлик [Матн]: шеърлар, мансуралар,
шеърий хатлар. Ж I / Абдулҳамид Чўлпон. – Тошкент: Akademnashr,
2016. – 368 б. [821.512.133-1 / Ч 85]

14. Чўлпон, А. Асарлар.4 жилдлик [Матн]: шеърлар, мансуралар,
шеърий хатлар. Ж IV / Абдулҳамид Чўлпон. – Тошкент:
Akademnashr, 2016. – 368 б. [821.512.133-1 / Ч 85]

15. Чўлпон, А. Асарлар[Матн]: 4 жилдлик. Ж III / Абдулҳамид
Чўлпон. – Тошкент:Академнашр, 2016. – 544 б.[821.512.133-3 / Ч
98]

16. Cho‘lpon, A. Kecha va kunduz [Matn]: roman. 1-kitob / Abdulhamid
Cho‘lpon. – Toshkent: Sharq, 2016.- 304 b. [821.215.133-31/ Ch 98]

- 17. Odob- axloq kitobi** [Matn]: adabiy-badiiy nashr / M.Behbudiy va boshq; tuzuvchi M.Qutliyeva. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2016.- 192 b. [**173.5 / O 95**]
- 18. Qodiriy, A.** Mehrobdan chayon [Matn]: roman.” Asr oshgan asarlar” turkumi. – Toshkent: Sharq, 2018.- 288 b. [**821.512.133-31 / Q 53**]
- 19. Қодирий, А.** Меҳробдан чаён [Matn]: роман / Абдулла Қодирий. – Тошкент: Ўқитувчи НМИУ, 2018.- 280 б. [**821.512.133-31 / Қ 53**]
- 20. Cho‘lpon.** She’rlar [Matn]: Adabiy- badiiy / Cho‘lpon. – Toshkent: Akademnashr, 2020.- 272 b. [**UO‘K 821.512.133-31 / Ch 98**]
- 21. Nosir, U.** She’rlar, doston va tarjimalar [Matn] / Usmon Nosir / Nashrga tayyorlovchi va so‘zboshi muallifi Nodira Rashidova. - Toshkent: “Zabarjad Media”, 2022.- 224 b. [**UO‘K 821-512.133-31 / N 80**]
- 22. Jadid kulliyoti.** O‘zbek yosh shoirlari [Matn]: she’rlar to‘plami / A. Fitrat, A. Cho‘lpon, Botu, Elbek. So‘zboshi muallifi va tuzuvchi va nashrga tayyorlovchi Shahnoza Nazarova. Mas’ul muharrir Naim Karimov. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2023.- 96 b. [**UO‘K 821.512.133-31 / F 71**]
- 23. Jadid kulliyoti.** Sabzazor [Matn]: bayoz / Tuzuvchi va nashrga tayyorlovchi Sh.Nazarova. So‘ngso‘z muallifi, izoh va lug‘atlar bilan nashrga tayyorlovchilar: Nodira Egamqulova, H. Do‘salova. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2023.- 96 b. [**UO‘K 821.512.133-31 / S 73**]
- 24. Jadid kulliyoti.** Uyg‘onish [Matn]: she’rlar / Abdulhamid Cho‘lpon. Tuzuvchi va nashrga tayyorlovchi Shahnoza Nazarova. Mas’ul muharrir Naim Karimov. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2023.- 48 b. [**UO‘K 821.512.133-31 / Ch 98**]
- 25. Jadid kulliyoti.** Adabiyot parchalari [Matn]: to‘plam / Abdulhamid Sulaymon va Ashurali Zohiriy. Tuzuvchi va nashrga tayyorlovchi Shahnoza Nazarova.– Toshkent: “Zabarjad Media”, 2023.- 144 b. [**UO‘K 821.512.133-31 / A 22**]

- 26. Jadid kulliyoti.** Ichkari [Matn]: sochma she'rlar / Lolaxon Sayfullina. O'zbekchaga mutarjim Abdulhamid Cho'lpon. Tuzuvchi va nashrga tayyorlovchi Shahnoza Nazarova. Mas'ul muharrir Naim Karimov. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2023.- 96 b. [UO‘K 821.512.133-31 / S 73]
- 27. Jadid kulliyoti.** Ulug‘ Turkiston [Matn]: to‘plam / Tuzuvchi va mas’ul muharrir Shahnoza Nazarova. Nashrga tayyorlovchi, so‘zboshi va izohlar muallifi Akmal Azzamqulov.– Toshkent: “Zabarjad Media”, 2023.- 144 b. [UO‘K 821.512.133-31 / Ch 98]
- 28.** Qodiriy, A. Jinlar bazmi [Matn]: she'rlar, hikoyalar, roman, maqolalar, feletonlar va hangomalar / Abdulla Qodiriy. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-192 b. [UO‘K 821.512.133-31 / Q 53]
- 29.** Fitrat, A. Yurt qayg‘usi [Matn]: she'rlar, drama, qissa /Abdurauf Fitrat. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-160 b. [UO‘K 821.512.133-1 / F 71]
- 30.** Behbudiy, M. Yoshlarg‘a murojaat [Matn]: sayohat xotiralar va maqolalar / Mahmudxo‘ja Behbudiy. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-192 b. [UO‘K 821.512.133-1 / B 65]
- 31.** Abdurashidxonov, M. Xitobnoma [Matn]: risolalar, maqolalar va she'rlar / M. Abdurashidxonov. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-160 b. [UO‘K 821.512.133-31 / A 15]
- 32.** Cho'lpon, A. Go‘zal turkiston [Matn]: she'rlar / Abdulhamid Cho'lpon. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-160 b. [UO‘K 821.512.133-1 / Ch 98]
- 33.** Avloniy, A.Birinchi muallim [Matn]: risola, nasihat, ibrat, maqola / Abdulla Avloniy. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-160 b. [UO‘K 821.512.133-31 / A 22]
- 34.** Ibrat, I.T. Islohi millat [Matn]: she'rlar, risola, maqolalar / Is'hoqxon To'ra Ibrat. – Toshkent: “Turon zamin” nashriyoti, MCHJ, 2024.-160 b. [UO‘K 821.512.133-31 / I 95]
- 35.** Ibrat, I. G‘azallar,ilmiy va ma’rifiy maqolalar, tarixiy asarlar [Matn] / Qayta nashr./Is'hoqxon Ibrat ; nashrga tayyorlovchilar: Ulug‘bek

Dolimov, Nurboy Jabborov . – Toshkent: “Zabarjad Media” , 2024.- 208 b. [UO‘K 821.512.133-31 / I 14]

36. Fitrat, A. She’rlar, nasriy asarlar, dramalar, publisistika, tilshunoslik va adabiyotshunoslikka oid maqolalar [Matn] / Qayta nashr. Abdurauf Abdurauf o‘g‘li Fitrat. Nashrga tayyorlovchi va so‘zboshi muallifi filologiya fanlari doktori, professor Hamidulla Boltaboyev. – Toshkent: “Zabarjad Media” , 2024.- 400 b. [UO‘K 821.512.133-31 / F 71]
37. Avloniy, A. She’rlar, pedagogik asarlar, drama, maqolalar va sayohatnoma[Matn] / Qayta nashr. Abdulla Avloniy. Nashrga tayyorlovchilar Begali Qosimov, Olim Oltinbek. – Toshkent: “Zabarjad Media” , 2024.- 432 b. [UO‘K 821.512.133-31 / A 22]
38. Sog‘uniy, A. Turkiston qayg‘usi [Matn]: she’rlar / Alixonto‘ra Sog‘uniy / Nashrga tayyorlovchi Nodirxon Shokirov. So‘zboshi muallifi Qutlug‘xon Shokirov. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2024.-496 b. [UO‘K 821.512.133-31 / S 84]
39. Qodiriy, A. She’rlar, hikoyalar, ocherk, drama, hajviya va kichik asarlar [Matn] / Qayta nashr. Abdulla Qodiriy. Nashrga tayyorlovchi Xondamir Qodiriy. So‘zboshi muallifi Usmon Azim. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2024.-400 b. [UO‘K 821.512.133-31 / Q 53]
40. Cho‘lpon, A. She’rlar, hikoyalar, she’riy va nasriy tarjimalar [Matn] / Abdulhamid Cho‘lpon / Nashrga tayyorlovchilar: Iskandar Madg‘oziyev, Sohobxon Ismoilova. – Toshkent: “Zabarjad Media”, 2024.- 336 b. [UO‘K 821.512.133-31 / Ch 98]

Gazeta jurnal, adabiyotlarda nashr etilgan maqolalar jadidchilik harakatining asoschilari haqida

1. Шарипов, Р. Юрт кайғуси: [Абдурауф Фитрат ҳаёти ва фаолияти ҳақида] / Р.Шарипов // О‘zbekiston adabiyoti va san’ati. – 2023.- 10 ноя. – Б. 1-2
2. Ўроқова, Л. Жадидлар ва она тили:[Жадидлар фаолияти тўғрисида] / Л.Ўроқова // О‘zbekiston adabiyoti va san’ati. – 2023.- 10 дек. – Б. 1-2

3. **Тўлаганова, С.** “Аҳли виждон “ ҳасрати:[Абдулла Қодирий ижоди ва фаолияти ҳақида] / С. Тўлаганова // Jadid. – 2024.- 12 апр. – Б.7
4. **Жалилова, Х.** Миллатимиз ойдинларидан бири:[Исматулла Раҳматуллаев ҳаёти ва фаолияти тўғрисида] / Х. Жалилова // Jadid. – 2024.- 19 апр. – Б.7
5. **Каримов, Б.** Уч буюк тил юзлашган майдон: [Ўзбек жаҳид адибларининг Фузулийга муносабати тўғрисида] / Б. Каримов // Jadid. – 2024.- 26 апр. – Б.7
6. **Матяқубов, Б.**Хивалик жаҳед мулла Бекжон: [Мулла Бекжон ҳаёти ва фаолияти ҳақида] / Б. Матяқубов // Jadid. – 2024.- 3 май. – Б.7
7. **Елок, В.** Ёруғ кунлар куйчиси:[Ижодкор, муаллим ва жаҳид Маҳмуд Ҳодиев – Боту ҳақида] / Вали Саваш Елок // Jadid. – 2024.- 17 май. – Б.7
8. **Болтабоев, Ҳ.** Ер масаласига доир уч васиқа:[Абдурауф Фитратнинг Ўрта Осиёда ер масаласига доир уч васиқа тавсифий мақоласи ҳақида] / Ҳ. Болтабоев // Jadid. – 2024.- 17 май. – Б. 5
9. **Ибрагимов, Б.** Чўлпонни англаш: [Наби Жалолиддиннинг “Чўлпон” роман- дилогияси ҳақида] / Б. Ибрагимов // Jadid. – 2024.- 17 май. – Б. 3
10. **Маҳмудов, Н.** Фитрат – фидойи тилшунос: [Абдурауф Фитратнинг ўзбек тилшунослигига қўшган ҳиссаси тўғрисида] / Н.Маҳмудов // Jadid. – 2024.- 24 май. – Б. 7
11. **Норматов, К.** Замонамиз қаҳрамонлари, жаҳидлар ибратидан қувват олади: [Маҳмудхўжа Бехбудий таваллудининг 150 йиллигига] / К. Норматов // Янги Ўзбекистон. – 2025. – 19 фев.
12. **Карим, Б.** Токиода Бехбудийхонлик: [Токио хорижий тиллар университетида “Шарқ” кутубхонаси билан жаҳидликка бағишланган халқаро анжуман

иштирокчиларининг фикр-мулоҳазалари] / Баҳодир
Карим // Jadid. – 2025. – 2 май.

13. Карим, Б. Бехбудий даҳоси: [Рустам Шариповнинг
“Бехбудий даҳоси” китоб тақдимоти ҳақида] / Баҳодир
Карим // Jadid. – 2025. – 9 май.

14. Қобил, Ў. Бехбудийнинг сўнги манзили: [Қашқадарёлик
адиба Шарофат Ашурованинг “ Бехбудийнинг қabri
қаерда” номли мақоласи тўғрисида] / Ўролбой Қобил //
Jadid. – 2025. – 23 июль. – Б.7

Tuzuvchi: M.Qulliyeva